

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144.—
za pol leta K 72.—

NOVI ČAS

Uredništvo in upravnništvo v Knjižnici
pitarjevi ulici 3. et. 6 — Telefon
uredništva 356, 30 — Telefon
upravnništva 356, 328

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36.—
za en mesec K 12.—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10.— DELAVSKI LIST POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN

Sramota.

Naša država doživlja na zunanje-političnem kongresu poraz za porazom. Kjer koli pride kaka zadeva, tičoč se Jugoslavije in njenih sosedov, pred kak mednarodni forum, smo lahko vnaprej gotovi, da pravdo izgubimo. O Koroški nočemo izgubljati besede, Rapallo je naša lena javnost skoro že prebolela, izpraznili smo Baranjo, tudi v sporu glede mej Albanije se bomo morali zaveznikom ukloniti. Vsi ti naši neuspehi izvirajo iz tega, ker velesile nasproti naši državi zavzemajo principielno neprijazno stališče.

Najnovejšo sramoto pa doživljamo zdaj v Prekmurju. Tam se vrši zdaj razmejitve, mažaronski del prebivalstva pa je takoj naseljen tendenci vsem iz Budimpešte, češ da gre za plebiscit, in je uprizoril pred zastopniki Anglije, Francije, Japonske in Italije demonstracije proti Jugoslaviji. Kakšen vtis je moralo to napraviti na zastopnike velesil, si lahko mislimo. Brez dvoma si ne morejo misliti ničesar drugega kakor to, da je Jugoslavija med svojimi novimi podaniki vse kaj drugega nego priljubljena.

Vzrok? Demonstranti so ga sami povedali. Kričali so, da jugoslovanska vlada odstavlja domače učitelje, da je odpravila domače katekizem, da se ne briga za gospodarski razvoj Prekmurja, da se ne izve običajne volitve in da za uradnike in učitelje pošilja skoro izključno le ljudi, ki jih drugod ne marajo.

To je isti očitke, ki smo ga slišali na Koroškem. Naša uprava si ni znala v obmejnih pokrajinah pridobiti simpatij ljudstva, je po neumnem preganjanju drugojezično prebivalstvo, namesto da bi bala njega nase privlekla, odbijala je pa tudi slovensko ljudstvo, ker je pošiljala na take nevarne in delikatne točke namesto najboljših uradnikov ravno najslabše. V tem oziru so razmere v Prekmurju naravnost fotografija onih, ki so pod jugoslovansko upravo vladale na Koroškem. Takrat so se te reči od naše strani zamočevale, da se ne bi oškodovala država pred inozemstvom, toda nemški listi niso molčali in inozemstvo je pač iz njih zajemalo informacije o teh zadevah. Na Prekmurskem so se pa delale še večje napake nego na Koroškem in se je uprizorjal še neke vrste kulturni bojček zoper prekmurško narečje, katekizem in domače učiteljstvo, ter zadelo ljudi najbolj v živo s tako brezobzirnostjo proti njegovim tradicijam. Domačinov kakor je Klekl niso poslušali in jih proglasili za državno opasne, pač pa je neizkušena, nevedna in nesposobna uprava bila igrača v rokah raznih premetenih političnih spekulativov. Saj, če so gospodarili v Prekmurju samo približno taki elementi, kakor jih poznamo po Peskovih aktih iz Ptujja, potem je moralo biti to lepo!

Naj v Belgradu teh dejstev ne omalovražujejo. Danes Prekmurje seveda zaradi teh demonstracij ni v nevarnosti, kaj pa bo jutri, ne vemo. Da pa je naš ugled v očeh vseh velikih držav zopet za par stopen padel, je jasno. Ne samo Italijan, tudi Japonec bo prepričan, da si obmejno prebivalstvo želi nazaj k svojim starim gospodarjem.

Vse to seveda docela od prve do zadnje točke spada v črno knjigo grehov našega centralističnega režima, ki bo spravil našo državo popolnoma na kant, ako se Srbi, Hrvati in Slovenci pravočasno ne zavédo in ne strmoglavijo kliče, ki v naši državi gospodari.

Preplašeni demokrati.

Belgrad, 22. sept. (Izv.) Odbor demokratske stranke je imel sejo, ki ji je prisostvovala večina članov. Ljuba Davidović predsednik dem. kluba, je referiral o svojem sestanku s Pašićem. On mu je obrazložil stališče demokratov glede koalicije z radikalci in glede akcije Stojana Protića, ki je največja zapreka skupnega dela. Zato je potrebno, da se radikalci javno izrazijo proti Protiću. Pašić mu je odgovoril, da se tudi on ne strinja s Protićem. Glede pogajanj za nadaljnje sodelovanje pa je dejal, da vztrajajo radikalci pri svojih zahtevah, ki sta jih radikalna delegata že svoječasno javila demokratom.

Radikalci na razpotju.

Uspeh Protićevega dela. — Nove volitve? — Pašić odpotuje.

Belgrad, 22. sept. (Izv.) Grupa radikalcev iz Vojvodine, ki se je priključila Protiću, bo izročila te dni predsedniku radikalne stranke Pašiću ultimatum, za katerega se trdi, da ga je inspiriral sam Protić. Vsebina tega ultimata še ni znana. Ti radikalci se sestanejo danes ali jutri v Novem Sadu, da končno sklenejo o svojih zahtevah. Temu koraku se pripisuje velika važnost, zato odpotujeta v Novi Sad ministri Trifković in poslanec Čeda Kostić, da v imenu radikalnega kluba posredujejo.

Belgrad, 22. sept. (Izv.) Splošni kongres radikalne stranke se vrši sredi oktobra v Belgradu. Na tem kongresu, ki mu

bodo prisostvovali delegati iz vseh krajev, se ne bo razpravljalo samo o dosedanjem delovanju radikalne stranke, temveč tudi o direktivah in politiki radikalne stranke v zakonodajni skupščini. Odložilo se bo, da li bo radikalna stranka sploh še sodelovala v zakonodajni skupščini, ali naj se razpišejo nove volitve.

Belgrad, 22. septembra. (Izv.) Doznava se, da bo Pašić čez tri dni odpotoval v Francijo. Vest je v demokratskih krogih vzbudila veliko razburjenje, ker je Pašić edini, v katerem imajo demokrati nekaj zaslombe.

Kako finančni minister pobija valutno špekulacijo.

Privilegij velikih bank.

Belgrad, 22. sept. (Izv.) Včeraj dop. se je vršila seja ministrskega sveta. Finančni minister Kumanudi je poročal o svojih pogovorih z različnimi trgovskimi, finančnimi in industrijskimi krogi. Zahteval je, da se izda naredba, v kateri naj bi bile mere, da se dvigne veljavnost našega denarja in s tem omeji draginja. Po načelni debati je bila od njega predlagana naredba v glavnem sprejeta. Specialna debata se ni končala. Po tej naredbi bo promet z

valutami in devizami zelo omejen. Le banke s 3 milijoni dinarjev temeljnega kapitala bodo še lahko izvrševale te posle. V glavnem pa bo devizni promet izročen Narodni banki. Nadalje se je razpravljalo o omejitvi uvoza onih predmetov, ki jih imamo dovolj doma. Razpravljalo se je tudi o trgovskem ugovoru z Nemčijo. — Ko nečeno so bili podpisani nekateri ukazi vojne in prosvetnega ter ministrstva za šume in rude.

Kdo je zakrivil pokolj v Sandžaku?

Poročilo preiskovalne komisije.

Belgrad, 22. sept. (Izv.) Anketna komisija, ki je preiskovala vzroke, radi katerih so se izvršili nemiri in poboji na muslimansko prebivalstvo v Sandžaku, je dokončala svojo preiskavo in je preko ministrstva notranjih del poslala svoje poročilo. Iz poročila je razvidno, da za te žalostne dogodke, pri katerih je toliko nedolžnih ljudi izgubilo življenje in je mnogim bilo uničeno vse premoženje, zadene

glavna krivda državne organe. Ugleden član muslimanskega kluba je izjavil, da je zadovoljen z delom te komisije, ki je doglajala vse ono in še več, kar je trdil v svoji interpelaciji klub poslancev jug. muslimanske organizacije. Pričakuje, da bo vlada poklicala na odgovornost vse elemente, za katere je dokazano, da so krivi, in jih strogo kaznovala.

Velikanska eksplozija v Nemčiji.

300 do 400 delavcev mrtvih. — Več ko 1000 oseb ranjenih.

Monakovo, 21. septembra. Danes zjutraj ob pol 8. sta se v anilinski tovarni zgodili dve strašni eksploziji. Cela tvornica z 800 delavci je zletela v zrak, vas Oppau je domalega porušena. Zračni pritisk je bil tolik, da tri ure na okoli ni ostalo nobeno okno celo. Pretres so čutili v Mainz, Heidelbergu in Ludwigsbafnu, a v Mannheimu je bilo ob pretresu ranjenih 36 oseb težko, 30 lahko, 1 oseba je bila ubita. Vas Oppau nudi sliko strahovitega opustošenja. Vse je razdejano, povsodi leže mrtvi in ranjeni. Ljudje vseh bližnjih krajev beže z domov, ker se boje novih eksplozij. Ravnateljstvo anilinske tovarne je v tem oziru objavilo pomirjiva obvestila in zatrnilo, da so nadaljnje eksplozije izključene.

Monakovo, 21. septembra. Pričetkom današnje seje deželnega zbora je predsednik Königbauer opozoril na strašno eksplozijo v Ludwigsbafnu, ki se je dogodila vsled tega, ker so se, kakor se poroča, užgali eksplozivni plini. Vzroki eksplozije pa še niso popolnoma razjasnjeni. Privatna poročila govore o tisoč mrtvih. Predsednik

je izjavil, da mu je veliki župan Ludwigsbafna danes dopoldne telefoniral, da znaša število mrtvih 300 do 400. Rešilna dela pa še niso končana in se vsled tega ne more natančno ugotoviti število ponesrečencev. Poslanci, ki so govor predsednika poslušali stoje, so soglasno sprejeli od vseh strank predlagan predlog, ki pozivlje vlado k hitri pomoči.

Berlin, 21. sept. Kakor se poroča »Berliner Tageblattu« o eksploziji v Ludwigsbafnu, so po dosedanjih vesteh, ki so jih dobila uradna mesta, dosedanja poročila o nesreči zelo pretirana. Število žrtev dosega še ni ugotovljeno. Vendar pa je izključeno, da je katastrofa zahtevala približno 1000 žrtev. Dve tvornici sta po eksploziji popolnoma razdejani. Vsled tega počiva delo tudi v drugih obratih. V splošnem je obseg katastrofe mnogo manjši, kakor se je sklepalo iz prvih poročil. Iz Karlsruhe poročajo ob treh popoldne, da znaša število mrtvih po dosednji ugotovitvi 200 do 300, število ranjenih pa približno 1500.

MAŽARSKA UPRA.

Budimpešta, 21. sept. »Uj Nemzedek« prinaša izjavo ministrskega predsednika Bethlena, ki naglašja, da vprašanje Zapadne Ogrske ni v slabšem stanju kakor prej. Mogoče je, da se v bližnji bodočnosti pojavijo resen preokret. Mažarska vlada se ni kakor neče odtegniti izvršitvi mirovne pogodbe. Mogoče je, da se po izvršitvi dosežejo gotovi uspehi.

Širite „NOVI ČAS“

Za mir med narodi.

Kdor je doživel svetovno vojno in videl njeno prokletstvo za človeštvo v naveden, kulturnem in gospodarskem pogledu, ta je moral izprevideti, da je razmerje narodov, temelječe na kanonih, mitraljezah in podmorskih čolnih za obstoj človeške družbe največja nevarnost. Največji vojni zaigranec je moral spoznati, da more dušno in telesno blagostanje narodov, obstoj in razvoj kulture in gospodarstva zagotoviti le mir in ljubezen med narodi. Mir in ljubezen sta pa temeljna elementa krščanstva, mir in ljubezen je Kristus v prvi vrsti oznanjal. Zato ni nič čudnega, da sta se ti dve besedi oglasili s sedeža katoliške cerkve — z rimske stolice — v najhujšem vojnem hrupu, v času, ko je bilo vse pijano bojnega navdušenja in sovraštva do nasprotnika. V času, ko so obmolknili vsi pacifisti in je — hočeš — nočeš — tudi preje tako antimilitaristična socialna demokracija morala služiti vojnemu bogu, je papež Benedikt XV. izdal svoje okrožnice in pisma, govoril svoje govore, v katerih je narode in državne oblasti sveta odločno pozival na mir in rotil človeštvo, naj se sporazume in sklène mir in ljubezen med seboj. Prva taka okrožnica je izšla že 1. nov. 1914., druga ob obletnici vojne dne 28. julija 1915; sledila so pisma in opomini vsa naslednja leta, med katerimi je bil posebno pretresljiv oni začetkom l. 1917., ko je zaklical Benedikt XV. narodom in državam: »Ali naj postane ves omikani svet le še mrtvaško polje?« V tistih časih je socialnodemokratsko časopisje s priznanjem in neprikritim občudovanjem priobčevalo papeževe mirovne izjave in prizadevanja, veselo, da more pod tem naslovom dati izražati zahtevo po miru. To je pač še vsemu današnjemu svetu v spominu in znano vsakomur, kdor je sploh bral le najmanjši zakotni listič katerekoli barve.

Glavar katoliške cerkve in čuvar njene nauka miru in ljubezni pa svojega dela ni omejeval samo na izjave. On je vršil dela miru in ljubezni tudi v dejanju posredujoč pri posameznih vladah za omiljenje usode jetnikov in beguncev in pošiljajoč letem mile darove. Povdarjamo, da pri tem ni delal izjeme med narodnostmi in verami, ampak se je s pravo očetovsko ljubeznijo enako zavzemal za Romane, Germane in Slovane, za Armence in vse druge, za katoličane, protestante, pravoslavne in celo za poganje. Kjer je bilo gorje največje, tam je pomagal, kolikor je bilo v njegovi moči. Tudi to je vsemu svetu znano in tudi v tem oziru je ves svet neglede na svetovno prepričanje rimskemu papežu dal priznanje in globoko spoštovanje.

Najmočnejšega dokaza, da je rimski papež dejansko napodkupljiv in brezpogojen klicar miru, pravice in ljubezni med narodi, smo pa bili nedavno deležni ravno mi Jugoslavlani, Hrvati in Slovenci. Vsi vemo, kako strašno težavno stališče ima rimski papež ob sedanjem svojem brezpravnem položaju nasproti Italiji, kateri je izročil na milost in nemilost. Pa je vendar dvignil svoj glas za zatiranje naše brate v Primorju, dvignil tako brezobzirno in odločno, da ni pekoče zadeta poslušnila samo Italija, ampak ves civilizirani svet. Kaj je v moralnem oziru pomenjal ta papežev nastop za celokupno naše ljudstvo onstran meje, nam živo pripoveduje zahvalno pismo primorske duhovščine in celokupne katoliške inteligence.

Ta dokaz je rimska stolica — kakor vedno preje v zgodovini — v sedanjih dobi nedvomno in nepobito doprinesla: da je brezpogojna zavetnica misli miru, pravice in ljubezni med narodi. Le žal, da zaenkrat v službi te misli nima drugih sredstev, nego svojo moralno avtoriteto, s katero se obrača na vest narodov. Vsekakor je pa ta avtoriteta mogočna in pomembna dovolj, da padajo pljunki ljudi »Jutrovec« stranke, ki proglašajo papeževe izjave za »Blažev žegen«, na njih lastne glave. Ravnotako papež in cerkve ne morejo doseči najnovejših trditve nekih zmešancev, ki se smešijo s tem, da očitajo papežu, da ni ničesar storil za mir in se dal za vojno celo podkupiti. Bore možgani takih ljudi in tistih, ki jih poslušajo.

Svetovna beda.

Ameriški dolar kraljuje danes nad svetom. En sam ameriški dolar je vreden 210 kron. Človeku se zdi, da morajo biti srečni časi v Ameriki, ko je ameriški dolar tako dragocena stvar. In res beremo v ameriških časopisih, ki prinašajo poročila iz krogov bogatašev, kako dobro je v Ameriki, kjer niti 20 odstotkov ljudi ne strada! Nad 80 odstotkov ljudi v Ameriki ima pošten zaslužek, depoziti v bankah naraščajo — ljudje božji, kaj hočete še več! Ali si moremo misliti večjo ironijo na sodobne gospodarske razmere, ki so nastale pod vplivom zlatega malika? Niti 20 odstotkov ljudi ne strada! Kako brez srca in ljubezni je izrečen ta stavek iz ust ameriških kapitalistov! Iz ust ameriškega zveznega tajnika Davisa čujemo namreč, da je tam bilo koncem avgusta 5.735.000 delavcev brez dela. Vzemimo, da je na vsakega brezposelnega prišla družina 4 glav, imamo strašno številko 23 milijonov živih ljudi, ki danes ne vedo, kaj bodo jutri dali v usta.

Po drugih državah sveta je položaj podoban ameriškega. In pri nas? Pri nas moremo reči, da ni niti 20 odstotkov ljudi, ki bi ne trpeli vsled naraščajoče draginje in tudi brezposelnosti.

Valuta ameriškega dolarja ni ubranila ameriškega delavca pred bedo, valuta naše krone povzroča pri nas draginjo in pomanjkanje. Istina je, da se blagostanje posameznih ljudi pri nas in drugod množi in raste. Istina je, da narašča bogastvo nekaterikov. Toda v isti meri se širi pomanjkanje širokih mas ljudstva, bodisi delavcev, inteligentov in malih kmetov.

Res je, da je naša država bogata na naravnih zakladih. Toda vse to: voda, zemlja, rude in gozdovi — se zdi — je določeno le za uživanje nekaterim. Brezvestne spekulacije se množe, mamonizem slavi svoje orgije, kakor še nikdar. Ali je potem čudno, da govorimo o vedno naraščajoči draginji? V tem ozračju moralne pokvarjenosti mora nujno asti korupcija in podkupljivost: pri revežih narekuje to zlo potreba, pri bogatih naslada — vedno pa oboje skupaj se bolj ruši bratstvo in ljubezen med ljudmi.

Pri nas se prav posebno pojavlja draginja zadnje tedne. Ljudstvo trpi in čaka v onemogli nezadovoljnosti. Vlada seposvetuje, ukrepa, a uspehov ni, dokler se spekulantom samim ne zljubi začeti drugačno taktiko. Saj tudi drugače biti ne more. Zastopniki delavnega ljudstva so od vlade izključeni, vladajo pa po svoje zastopniki velikega kapitala, ki išče svojih interesov na škodo ljudstva. Toda dolgo to ne bo moglo iti. Beda ljudstva bo povzročila splošno gospodarsko katastrofo. In ta bo pokopala pod seboj ne le državno gospodarstvo, marveč tudi nagrabljene milijone posameznih spekulantov. Zato je pričakovati, da se bodo oblasti zgenile in odločno nastopile. Vse to pa je podobno zdravilnemu prašku, ki učinkuje od danes do jutri. Socialno bolezen treba zdraviti pri korenini. Ta se imenuje pokvarjena narava, pohlep, mamonizem. Ta bolest družbe se da odpraviti pa le po načelih krščanstva.

Zato danes v tej bedi sveta vedno večje množice bednih iščejo pota nazaj k krščanstvu, katero je osvobodilo človeka in človeštvo že pred 2000 leti. Danes se ponavlja isti dogodek. Iz vrst milijonov modernih sužnjev ori klic po krščanstvu in vedno bolj se stresajo templji zlatih malikov. Danes so ti templji še na videz močni, a notranja revolucija človeških src jih bo vrgla ob tla — čim prej, tem bolje za bedno človeštvo.

Politični dogodki.

Hrvatska sodišča in svoboda tiska. Sedanja ustava določa, da mora vsako zaplenjeno potrditi sodišče. V Osijeku je pa upravna oblast ustavila list »Hrv. Obrana« in sodišče je ta odlok upravne oblasti najprej potrdilo, potem pa preklinalo. Z ozirom na to dejstvo pravi mitroviška »Srbija«: »Hrvatski sodniki so skupina, polna suženjskega duha, ki nima pojma o vzvišenosti svojega poklica. Oni služijo upravni (policijski) oblasti, se servilno klanjajo pred močnimi in skušajo sodniške odloke vedno prilagoditi željam od zgoraj.« — To je strašna obsodba, ampak težko če ni opravičena in utemeljena!

Uspehi ljudske stranke v Dalmaciji. V zadnjem času sta priredila poslanca Jug. kluba dr. Janko Šimrak in Stjepo Barić v Makarski in drugih krajih Dalmacije prav lepo uspele shode in sestanke pristavev ljudske stranke. Ljudstvo v Dalmaciji stoji kot en moč na strani ljudske stranke.

Radikaleci v Sloveniji. Belgrajska »Epoha« poroča pod tem naslovom: »Povodom vesti, da je v Ljubljani osnovan odbor narodne radikalne stranke, katerega člani so gg. dr. Niko Županič, dr. Lukin (dr. Lukan) in dr. Azman, se zve iz radikalnih krogov, da ta vest ne odgovarja resnici. Točno je samo to, da ima radikalna stranka v Sloveniji svoje poverjenstvo, ki mu načeljuje g. dr. Niko Županič, ki vodi

propagando in evidenco članov, dokler se potom volitev radikalna stranka definitivno ne organizira. Radikalci imajo najboljše šanse v kočevskem okraju in upajo, da bodo pridobili zase dovolj nezadovoljnih iz vrst: demokratov, narodnih socialistov, članov kmetijske stranke in še neke neopredeljene elemente. Radikalci mislijo, da bodo imeli največjo borbo s Koroščevo stranko. — To je pri nas že davno znano, da podgane zapuščajo potapljačo se barko. Koriststvo pri demokratih gre h koncu, ker gre njihova stranka h koncu. Če sedaj prevzame to navlako srbska radikalna stranka, je tudi prav. Se bo zopet potrdila stara resnica, da je slovenski liberalec sposoben postati iz nemškutarja slovenski narodnjak, iz slovenskega narodnjaka — Jugoslovana, iz Jugoslavana Srb in morda postanejo slovenski liberalci še Turki. Vse to bi bilo dostojno njihove preteklosti in njihovega značaja. Slovensko ljudstvo bo pa ostalo vseeno zdravo in močno.

Katoliški shod v Zagorju ob Savi.

Izkaznice za polovično vožnjo so razposlane, pazite da si jih pravočasno preskrbite od župnih uradov. Za Ljubljano in okolico se dobe izkaznice na tajništvu SLS v Jug. tiskarni.

Vse udeležence opozarjamo, da bodo o pravem času na svojem mestu, da ne bo nepotrebnih zamud. Mrzla jedila in pijača se bo dobila v nedeljo celi dan v Zad. domu. Pri shodu se bodo prodajale podobice z napisom: »Spomin na katoliški shod«.

V nedeljo vsi v Zagorje, da pokažemo tudi v našem ogroženem Zagorju svojo moč

Dnevni dogodki.

— **Zlata poroka.** Danes obhajata zlato poroko v Novem mestu g. Leopold Fischer in g. Marija Fischer, roj. Šenica, v krogu najbližjih sorodnikov. Cerkevni obred je izvršil iz prijaznosti premil. gosp. prošt Seb. Elbert v kapiteljski cerkvi. Novomeščanom in okoličanom je gospod Leopold Fischer, mizarski mojster, dobro znan kot čolnar na Krki in je v dolgi dobi svojega življenja rešil gotove smrti marsikaterega iz valov potuhnjene Krke. Obče priljubljenima zlatoporočencema čestitamo k temu tako redkemu slavlju in kličemo: Bog Vaju živi še mnogo let!

— **Ljutomer.** Dne 14. t. m. je umrla po dolgotrajni mučni bolezni viničarka Kaučič Marija v Presiki, zvesta članica Zveze viničarjev JSZ. Naj v miru počiva.

— **Železnica Rogatec—Krapina.** Iz Zagreba poročajo: Ker so se v javnosti začeli glasovi, da je iz investicijskega programa državnega posojila izostal načrt graditve proge Krapina—Rogatec, se je obrnil pokrajinski namestnik Juraj Demetrovič na finančno ministrstvo, ki ga je pooblastilo, da sme izjaviti, da bo zgradba te proge na vsak način zajamčena s posojilom.

— **Pravda za posestva bivšega nadvojvode Friderika.** Neki ameriški konzorcij, kateremu je bil bivši nadvojvoda Friderik baje že l. 1919. prodal vsa svoja obseza na posestva v bivši Avstro-Ogrski, med temi tudi Belje, je začel sedaj pravdo proti posameznim nasledstvenim državam, da mu ta posestva izroče. Svojo zahtevo vtemeljuje s tem, da mirovne pogodbe zagotavljajo nedotakljivost zasebnega premoženja nekdanjih avstro-ogrskih državljanov.

— **Razmere na državnem posestvu Belje.** Parlamentarna preiskovalna komisija na državnem posestvu Belje je odkrila, kakor poroča novosaška »Zastava«, velike »nekorektnosti, zlorabe in zločine«, ki so jih izvrševali nekateri uradniki. Pokradli so veliko pohištva in srebrnine.

— **Otvoritev telefonske centrale v Cerkljah.** Pri postnem in brzojavnem uradu v Cerkljah se je dne 12. septembra 1921 otvorila telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

— **Vprašanje Črnogorcev iz Italije.** Kakor poroča cetinjska »Crna Gora«, so se zadnji čas vrnili iz Italije domalega vsi Črnogorci, le nekaj malega jih je še ostalo okoli Plamenca. List izraža nado, da bodo vrnivši se Črnogorci zvesti sinovi novi razširjeni domovini in jim izreka dobrodošlico.

— **Zagrebska policija** je že pred več meseci dobila nove uniforme po vzorcu angleške. Sedaj so policisti dobili še gumijaste palice in so toraj sedaj popolnoma slični svojim londonskim kolegom.

— **Hajduštvo v Jugoslaviji.** V Velikem Bečkereku je bil te dni aretiran hajduk Radojica, na katerega je bila razpisana nagrada 30.000 dinarjev. Ta možak je bil že precej časa nastavljen v Vel. Bečkereku kot finančni stražnik in le slučaj se je zahvaliti, da je bila doznana njegova identiteta.

Ljubljanski dogodki.

lj »Organizacija javnih nameštencev—somišljenikov SLS« prosi vsa naša ljubljanska društva, da opozorijo svoje člane in vse naše somišljenike na našo prvo javno prirediteljo, ki se vrši v soboto, dne 1. oktobra t. l. v veliki dvorani hotela »Union«. Spored obeta biti jako zanimiv in se ga bode pravočasno še v časopisih objavilo. Med točkami je omenjati posebno v Ljubljani redko prirejano »Vinsko trgatavo«; tudi srečolov obeta biti bogat. — Pri prireditvi svira vojaška godba. Istočasno se naprošajo vsi naši somišljeniki, da to prirediteljo v obilnem številu posetijo. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala ter veljajo te objave obenem kot povabilo. — Odbor.

lj **Volitev v cenilno komisijo.** V nedeljo, dne 25. septembra 1921 vrši se v uradnih prostorih davčne administracije, Breg št. 6 od 7. do 17. ure volitev šestih članov

in šestih namestnikov v cenilno komisijo za mesto Ljubljano. Volilci z začetno črko A—K volijo v I. nadstropju, soba št. 2; L—R v II. nadstropju, soba št. 3; S—Z v II. nadstropju, soba št. 5.

lj **Neprimerna kritika.** Prejeli smo: V tej notici, ki je izšla v včerajšnji številki, navedeni Potočnik ni identičen z g. Srečkom Potočnikom, krojaškim mojstrom.

lj **Okrazeni zdravnik.** Med vožnjo med Bledom in Dobravo sta bila v II. razredu ukradena g. dr. Josipu Tičarju dva ročna zdravniška kovečka.

Naša društva.

d V Skolji Loka bo v nedeljo dne 25. t. m. organizatorični tečaj za vsa izobraževalna društva v okraju. Tečaj se začne zjutraj ob 8. uri in zaključi zvečer s koncertom. Udeleženci naj se javijo v društvenem domu.

d **Odbor SKSZ** danes nima seje. — Podpredsednik.

Iz organizacij.

Jugoslov. Strok. Zveza.

LETNI OBČNI ZBOR

Jugoslovanske Strokovne zveze se vrši v nedeljo 25. sept. ob 10. uri dopoldne v prostorih I. del. kons. društva v Ljubljani na Kongresnem trgu. — Dnevni red je: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Sprememba pravil. 4. Ureditve članarine pri centrali in strokah. 5. Volitev odbora. 6. Slučajnosti.

Vsled občnega zbora Jug. strok. zveze 25. t. m. odpade seja ljublj. okrožja JSZ, določena na ta dan. Prihodnja seja okrožja se naznani v naslednji strokovni številki »Novega Časa«. — Žumer, predsednik.

Prometna zveza.

Vse skupine, plačilnice in zaupnike Prometne zveze pozivljamo, da vse dopise za strokovno številko »Novega Časa« pošljejo najkasneje do torka vsaki teden na predsedstvo Prometne zveze v Ljubljani, Stari trg 2/I., da se pravočasno omogoči pregled istih. — Predsedstvo.

Odborova seja Prometne zveze se vrši dne 25. t. m. ob 10. uri dopoldne in 26. t. m. zvečer ob pol 8. uri v spodnjem prostoru konsumnega društva, Kongresni trg 2. Ker je važna točka na dnevnem redu, prosim polnoštevilne udeležbe. — Predsednik P. Z.

Na seji koalicijskega odbora železničarskih organizacij dne 18. t. m. se je sklenilo sledeče: Vsaka organizacija naj obvesti svoje skupine, plačilnice in zaupnike, da posamezne kategorije železniških uslužbenec obveste, da te kar najtočneje svoje zahteve, katere so za enotno sestavo službene pragmatike nujno potrebne, na svoje centrale odpošljejo. — Koalicijski odbor ž. org.

Kovinar.

Danes popoldne ob 4. se poda deputacija kovinskih delavcev iz Jesenic v spremstvu zastopnika strokovne organizacije in narodnega predstavnika Gostinčarja k namestništvu pokrajinske uprave.

Za delavstvo tovarne Globočnik & Ahačič v Trzinu razpisuje socialno skrbstvo pogajanja na dan 28. sept. v Trzinu v občinski pisarni.

Lesni delavec.

Zveza lesnih delavcev se je obrnila na ministrstvo za soc. politiko, da pridejo tudi lesni delavci v zavarovanje proti nezgodam. Zavarovanje se pa izvrši pod istimi pogoji kot pri vseh drugih zavarovancih.

Ljubljana. Zveza lesnih delavcev je imela sestanek delegatov v nedeljo 18. t. m. v Ljubljani. Ugotovile so se dve važni zadevi lesnih delavcev, za katere se store primerni koraki. Predelal in odobril se je proračun, ki znaša za bodoče leto 271.800 kron. Članarina se določi na 24 K na mesec. Sklepi se naznanijo skupinam po posebni okrožnici. Predsedstvo Zveze prevzame do nadaljnjega Alojz Lavrič, gozdni delavec iz Retja. Njegovo namestništvo Anton Ulaga iz Rim. Toplic.

Predilniško delavstvo.

Litija. Predilniško delavstvo v Litiji hočejo razdvojiti nekateri delovodje liberalno-narodnosocialnega kalibra. Zadevo Ausec vodstvo tovarne še ni dobro pojasnilo; zato te zadeve še ne smemo pustiti iz vidika.

Usnjar.

Usnjarsko delavstvo v Litiji hoče tovarna razdvojiti s tem, da daje tistim, ki hočejo prestopiti na njeno stran, večje plače. Upamo, da se ji ta načrt ne bo posrečil. Delavstvo postaja zavedno in bo znalo obračunati tudi s tistimi, ki imajo dva obračuna.

Živilski delavci.

Za milarno Vič razpisuje poverjenstvo za socialno skrbstvo pogajanja na dan 27. septembra.

Viničar.

Ljutomer. Vodstvo Zveze viničarjev opozarja zaostale člane, da svojo članarino v najkrajšem času poravnajo. Ker le tam, kjer je točnost in red, se da kaj doseči. Dragi tovariši, krepko na delo in pridobivajte novih članov, da bomo svoje zahteve dosegli.

Bolniški strežniki.

Bolniški strežniki se nahajajo v meznem gibanju. Ni gotovo, da izbruhne stavka in sicer v Ljubljani in v Mariboru.

Služkinja.

Poverjenstvo za social. skrbstvo sporoča, da se uredi tudi zadeva zavarovanja služkinj.

Seja Strokovne zveze služkinj, se vrši jutri 23. septembra t. l. ob pol devetih zvečer v prostorih J. S. Z., Stari trg št. 2. l. Vsled občnega zbora so povabljene vse odbornice vseh 5 skupin. Prosi se točnost.

Čipkarica.

Vse čipkarske skupine obišče zastopnik Čipkarske Zveze. — Osrednji čipkarski zadrugi so se po Velikem sejmu začeli oglašati odjemalci.

Delausko združništvo

Skupščine prodajalen I. del. kons. društva se bodo vršile po sledečem redu: V nedeljo 25. septembra po prvi sv. maši v Novem Selu pri Kočevju. V nedeljo 2. oktobra po prvi službi božji v Trbovljah in Šmartnem pri Litiji. V nedeljo 9. oktobra dopoldne po prvi sv. maši v Svetju pri Medvodah, popoldne po litanijah v Dov. Mar. v Polju. V nedeljo 16. oktobra po prvi sv. maši v Domžalah, po litanijah v Mengšu. V nedeljo 23. oktobra 1921, v Ljutomeru.

Delauski obzornik.

III. mednarodna seja krščanskih strokovnih organizacij se vrši v Genfu dne 3. oktobra t. l.

DOLŽNOST
vsakega zvestega in zavednega krščanskega socialnega delavca je, da naroči
»NOVI ČAS«!
Pridobivajte listu novih naročnikov! S tem delate za razširjenje krščanske socialne misli med delavnim ljudstvom! Na delo, tovariši!

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

F. BRUMAT
LJUBLJANA
Usakovrstno manufakturo in tkanine
po konkurenčni ceni.
Mestni trg 25. I.

ZIDARJI

se sprejmejo takoj pri ing. dr. Miroslav Kanol, stavbno podjetje in tehniška pisarna v Ljubljani
Gradišče, števil. 13.